

Uttalande

Uttalande om skydd av personuppgifter som behandlas i samband med förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism

Antaget den 15 december 2020

Translations proofread by EDPB Members.
This language version has not yet been proofread.

Europeiska dataskyddsstyrelsen har antagit följande uttalande:

Detta uttalande följer på Europeiska kommissionens antagande av en handlingsplan¹ för en övergripande EU-politik för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism samt inledandet av ett offentligt samråd² i maj 2020.

Enligt handlingsplanen avser kommissionen att lägga fram nya lagstiftningsförslag under första kvartalet 2021. I dessa förslag ingår bland annat upprättande av ett enhetligt regelverk på ovannämnda område (dvs. en förordning eller ett mer detaljerat reviderat direktiv), säkerställande av tillsyn på EU-nivå (antingen genom att bevilja nya befogenheter till en befintlig EU-byrå eller genom att inrätta ett nytt organ) och inrättande av en stöd- och samordningsmekanism för finansunderrättelseenheter.

De tillämpliga åtgärderna mot penningtvätt³ omfattar mycket vitt- och långtgående skyldigheter för leverantörer av finansiella tjänster och andra ansvariga enheter när det gäller att identifiera och ha kunskaper om kunderna, att övervaka transaktioner som genomförs med hjälp av dessa aktörers tjänster och att rapportera alla transaktioner som väcker misstanke. Vidare föreskrivs långa

¹ Handlingsplan för en övergripande EU-politik för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, 7 maj 2020, tillgänglig på https://ec.europa.eu/info/publications/200507-anti-money-laundering-terrorism-financing-action-plan_sv.

² Samrådet finns på <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12176-Action-Plan-on-anti-money-laundering/public-consultation>.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 av den 20 maj 2015 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 av den 30 maj 2018.

lagringsperioder i lagstiftningen⁴. Dessa åtgärder omfattar hela den europeiska sektorn för finansiella tjänster och har därför en genomgående påverkan på alla personer som använder finansiella tjänster, varje gång de använder dem.

Europeiska dataskyddsstyrelsen, och dessförinnan artikel 29-gruppen, har tidigare vid flera tillfällen noterat de utmaningar som rör integritet och uppgiftsskydd i samband med dessa åtgärder⁵. Den kommande uppdateringen av lagstiftningen är ett tillfälle att ta itu med förhållandet mellan integritetsskydd och skydd av personuppgifter å ena sidan och åtgärder mot penningtvätt å andra sidan, samt definiera vad detta ska få för konkret tillämpning på fältet.

I detta sammanhang betonar Europeiska dataskyddsstyrelsen att den planerade uppdateringen av ramen för bekämpning av penningtvätt inte får genomföras utan en översyn av förhållandet mellan åtgärderna mot penningtvätt och rätten till integritet och uppgiftsskydd. I denna diskussion spelar de insamlade uppgifternas relevans och exakthet en avgörande roll. Europeiska dataskyddsstyrelsen är övertygad om att ett förstärkt samspel mellan dessa två regelverk skulle gynna både skyddet av personuppgifter och effektiviteten i ramen för bekämpning av penningtvätt. I detta avseende vill Europeiska dataskyddsstyrelsen än en gång betona behovet av en tydlig rättslig grund för behandlingen av personuppgifter, som definierar ändamålen med och begränsningarna för sådan behandling, i enlighet med artikel 5.1 i den allmänna dataskyddsförordningen, särskilt när det gäller informationsutbyte och internationella överföringar av uppgifter. Detta samstämmer med synpunkterna i Europeiska datatillsynsmannens yttrande om Europeiska kommissionens handlingsplan för en övergripande EU-politik för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism⁶.

Europeiska dataskyddsstyrelsen anser att det är av yttersta vikt att åtgärderna mot penningtvätt är förenliga med rätten till integritet och uppgiftsskydd enligt artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, principerna om nödvändigheten av sådana åtgärder i ett demokratiskt samhälle och deras proportionalitet samt rättspraxis från Europeiska unionens domstol.

Europeiska dataskyddsstyrelsen uppmanar därför Europeiska kommissionen att i ett tidigt skede delta i utarbetandet av ny lagstiftning mot penningtvätt, i syfte att tillhandahålla juridisk rådgivning om vissa avgörande aspekter rörande uppgiftsskydd, utan att det påverkar Europeiska kommissionens samråd i enlighet med artikel 42 i förordning (EU) 2018/1725 i ett senare skede. Europeiska dataskyddsstyrelsen är beredd att bidra till diskussionerna i rådet och Europaparlamentet under lagstiftningsprocessen.

I det fortsatta arbetet står Europeiska dataskyddsstyrelsen också redo att samarbeta och allteftersom frågor uppkommer ge råd till alla europeiska eller internationella regleringsorgan eller normgivare

⁴ Lagringstiden utgörs av perioden för affärsförbindelsen plus fem år (artikel 40 i direktiv (EU) 2015/849). Om affärsförbindelsen omfattar en enda transaktion ska lagringstiden vara fem år. Om affärsförbindelsen är långvarig, till exempel den typ av förbindelse som en bank har med sina kunder, blir lagringstiden ofta flera årtionden. Medlemsstaterna kan förlänga lagringsperioderna med ytterligare fem år.

⁵ Se till exempel artikel 29-gruppens yttrande 14/2011 om dataskyddsfrågor i samband med förebyggande av penningtvätt och finansiering av terrorism, som finns på https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp186_sv.pdf.

⁶ Europeiska datatillsynsmannens yttrande 5/2020 om Europeiska kommissionens handlingsplan för en övergripande EU-politik för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, punkt 26, 23 juli 2020.

innan de utfärdar sina reviderade rekommendationer – exempelvis till arbetsgruppen för finansiella åtgärder, som för närvarande leds av en EU-medlemsstat.

För Europeiska dataskyddsstyrelsen

Ordföranden

(Andrea Jelinek)